

(א) מְלַבְּנוֹת (ערוגות בצורת מלבן) הַתְּבוּאָה שֶׁבֵּין הַזֵּיתִים - בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: נוֹתֵן פְּאֵה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד. בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים: נוֹתֵן מֵאֶחָד עַל הַכֹּל. וּמוֹדִים בֵּית שְׁמַאי לְבֵית הַלֵּל, שֶׁאִם הָיוּ רְאִשֵׁי שׁוֹרוֹת מְעַרְבִּין - שֶׁהוּא נוֹתֵן פְּאֵה מֵאֶחָד עַל הַכֹּל.

(ב) הַמְּנַמֵּר (שקוצר את שדהו מקומות מקומות כחברבורות נמר) אֶת שְׂדֵהוּ וְשִׁיר קַלְחִים לְחִים - רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: נוֹתֵן פְּאֵה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: נוֹתֵן מֵאֶחָד עַל הַכֹּל. וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי עֲקִיבָא בְּזוֹרַע שֶׁבֶת אוֹ חֲרָדֵל בְּשִׁלְשָׁה מְקוֹמוֹת - שֶׁהוּא נוֹתֵן פְּאֵה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד כִּי אֵין רְגִילִים לְעֹשֹׂת שְׂדֵה גְדוּלָה מִשְׁבֶּת וְחֲרָדֵל כִּי הֵם מְכַחִּשִׁים אֶת הַשְּׂדֵה, אֲלֵא עוֹשִׂים עֵרוּגוֹת.

(ג) הַמְּחַלֵּיק (הקוצר) בְּצִלִּים לְחִים לְשׁוּק וּמְקַיִם בְּשֵׂדֵה אֶת הַבְּצִלִּים יְבִשִׁים לְגֶרֶן - נוֹתֵן פְּאֵה לְאֵלוֹ לְעֶצְמוֹ וְלְאֵלוֹ לְעֶצְמוֹ כִּי זֶה נֶחֱשֵׁב כְּשֵׁנִי גְרוֹנוֹת. וְכֵן בְּאֶפְיֵינוּ, וְכֵן בְּכֶרֶם.

הַמְּדַל (שדליל את כמות הבצלים בשדה ע"י שקצר חלקם כדי שיתרחבו חבריהם) - נוֹתֵן פֶּאֵה מִן הַמְּשֶׁאֵר עַל מֵה שֶׁשִּׁיר, אֲךָ פְּטוּר לְתֵת מִמֶּה שֶׁקָּצַר כְּדִי לְדַלֵּל שְׂאִין עַל זֶה שֵׁם 'קִצְיָה'. וְהַמְּחַלֵּיק מֵאַחַת יָד - נוֹתֵן מִן הַמְּשֶׁאֵר עַל הַכֹּל.

(ד) הַאֲמָהוֹת שֶׁל בְּצִלִּים - חִיבוֹת בְּפֶאֵה כִּי רְאוּיִם לֵאכּוֹל ע"י הַדַּחֲקוּ, וְרַבִּי יוֹסִי פוֹטֵר. מְלַבְּנוֹת הַבְּצִלִּים שֶׁבֵּין הַיֶּרֶק - רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: נוֹתֵן פְּאֵה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד וְזֶה נֶחֱשֵׁב 'זֵרַע אַחֵר' שֶׁמִּפְסִיק. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: נוֹתֵן פֶּאֵה מֵאֶחָד עַל הַכֹּל כִּי הַיֶּרֶק פְּטוּר מִדֵּין פִּיאָה וְנֶחֱשֵׁב כְּאוֹיֵר שְׂאִינוֹ מִפְסִיק.

(ה) הָאֲחִין שֶׁחֲלָקוּ - נוֹתְנִין שְׁתֵּי פְּאוֹת. חֲזָרוּ וְנִשְׁתַּתְּפוּ - נוֹתְנִין פְּאֵה אֶחָת. שְׁנַיִם שֶׁלְּקָחוּ אֶת הָאֵילָן - נוֹתְנִין פְּאֵה אֶחָת. לְקַח זֶה צְפוּנוֹ וְזֶה דְרוֹמוֹ - זֶה נוֹתֵן פְּאֵה לְעֶצְמוֹ, וְזֶה נוֹתֵן פְּאֵה לְעֶצְמוֹ. הַמוֹכֵר קַלְחֵי אֵילָן בְּתוֹךְ שְׂדֵהוּ - נוֹתֵן פְּאֵה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד. אֹמֵר רַבִּי יְהוּדָה: אֵימָתִי חֵיִיב הַקּוֹנֵה לְתֵת פֶּאֵה? בְּזֵמַן שֶׁלֹּא שִׁיר בְּעַל הַשְּׂדֵה לְעֶצְמוֹ קַלְחֵי אֵילָן, אֲבָל אִם שִׁיר בְּעַל הַשְּׂדֵה - הוּא נוֹתֵן פְּאֵה לְכֹל.

מסכת פאה

(ו) רבי אליעזר אומר: קרקע בית רבע (10½ אמות על 10½ אמות) - חגיבת בפאה.

רבי יהושע אומר: העושה סאתים.

רבי טרפון אומר: ששה על ששה טפחים.

רבי יהודה בן בתירה אומר: שדה חייבת בפאה רק אם יש בה שטח קרקע כדי לקצר ולשנות.

והלכה כדבריו.

רבי עקיבא אומר: קרקע כל שהוא - חגיב בפאה, ובבכורים, ולכתב עליו פרוזבול, ולקנות עמו נכסים שאין להם אחריות בכסף ובשטר ובחזקה.

(ז) הכותב את נכסיו כשהיה שכיב מרע, שיר קרקע כל שהוא - מתנתו מתנה. לא שיר קרקע

כל שהוא - אינו מתכוון לתת את נכסיו אלא רק על דעת שימות, וכיוון שקם ממחלתו אין מתנתו מתנה.

הכותב נכסיו לבניו וכתב לאשתו קרקע כל שהוא - אבדה כתבתה כי יש לה את השדה. רבי

יוסי אומר: אם קבלה עליה, אף על פי שלא כתב לה - אבדה כתבתה.

(ח) הכותב נכסיו לעבדו - יצא בן חורין.

אבל אם נתן לעבד את כל הנכסים ושיר קרקע כל שהוא - לא יצא בן חורין. רבי שמעון אומר:

לעולם הוא בן חורין, עד שיאמר: 'הרי כל נכסי נתונין לאיש פלוני עבדי, חוץ מאחד

מרבוא שבהן' שבמקרה כזה אנו אומרים שהתכוון לעבד.